

การพยาบาล ผู้สูงอายุ ปัญหาที่พบบ่อย และแนวทางในการดูแล

การพยาบาลผู้สูงอายุ : ปัญหาที่..
WY152 ศ445ก 2563

B0014806
bib:13399116842

ศิริพันธุ์ สาสัตย์

การพยาบาลผู้สูงอายุ : ปัญหาที่พบบ่อยและแนวทางในการดูแล / ศิริพันธุ์ สาสัตย์

1. การพยาบาลผู้สูงอายุ. 2. ผู้สูงอายุ--การดูแล.

618.970231

ISBN 978-974-03-3957-1

สปจ. 1055/4

assคุณคำวิชาการ ผู้สังคัม

Knowledge to All

www.cupress.chula.ac.th

สิทธิในการผลิตและพิมพ์หนังสือเล่มนี้เป็นของสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแต่ผู้เดียว
การผลิตและการลอกเลียนหนังสือเล่มนี้ไม่ว่ารูปแบบใดทั้งสิ้น
ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 2,000 เล่ม พ.ศ. 2549
พิมพ์ครั้งที่ 2 จำนวน 2,000 เล่ม พ.ศ. 2551
พิมพ์ครั้งที่ 3 จำนวน 2,000 เล่ม พ.ศ. 2554
พิมพ์ครั้งที่ 4 จำนวน 1,000 เล่ม พ.ศ. 2563 (ฉบับปรับปรุง)

WY152
ศ ห 5 ก 2563
เลขทะเบียน 80014906
ปี เดือน ปี 30 ต.ค. 2564

ผู้จัดจำหน่าย ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

สาขา

ศาลาพระเกี้ยว โทร. 0-2218-7000-3 โทรสาร 0-2255-4441

สยามสแควร์ โทร. 0-2218-9881-2 โทรสาร 0-2254-9495

ม.นเรศวร จ.พิษณุโลก โทร. 0-5526-0162-4 โทรสาร 0-5526-0165

ม.เทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา โทร. 0-4421-6131-4 โทรสาร 0-4421-6135

ม.บูรพา จ.ชลบุรี โทร. 0-3839-4855-9 โทรสาร 0-3839-3239

โรงเรียนนายร้อย จปร. จ.นครนายก โทร. 0-3739-3023 โทรสาร 0-3739-3023

ม.พะเยา จ.พะเยา โทร. 0-5446-6799-800 โทรสาร 0-5446-6798

จัตุรัสจามจรี (CHAMCHURI SQUARE) ชั้น 4 โทร. 0-2160-5301-2 โทรสาร 0-2160-5304

หัวหมาก โทร. 0-2374-1378 โทรสาร 0-2374-1377

ม.เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จ.นครราชสีมา โทร. 0-4492-2662-3 โทรสาร 0-4492-2664

Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ) โทร. 0-2255-4433 <http://www.chulabook.com>

และเครือข่าย

ร้านค้าติดต่อ แผนกขายส่ง สาขาหัวหมาก โทร. 0-2374-1375-6 โทรสาร 0-2374-1375

กองบรรณาธิการ : ทศนีย์ ผิวขำ

ออกแบบปก : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ออกแบบรูปเล่ม : กิตติกร สุรางค์

พิมพ์ที่ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [CUB 6306-006] โทร. 0-2218-3562-3 โทรสาร 0-2218-3547

www.cupress.chula.ac.th

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทที่ 1	บทบาทของพยาบาลผู้สูงอายุ : ทิศทางและแนวโน้ม	1
บทที่ 2	ประเด็นทางด้านสังคมและวัฒนธรรมในการพยาบาลผู้สูงอายุ	15
บทที่ 3	การสื่อสารในผู้สูงอายุ	33
บทที่ 4	ภาวะฉุกเฉินและภาวะวิกฤติในผู้สูงอายุ	45
บทที่ 5	เพศสัมพันธ์ในผู้สูงอายุ	65
บทที่ 6	การพยาบาลผู้สูงอายุที่มีภาวะเจ็บป่วยเรื้อรัง	83
บทที่ 7	การพยาบาลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม	103
บทที่ 8	การพยาบาลผู้สูงอายุที่มีภาวะพาร์กินสัน	139
บทที่ 9	การพยาบาลผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้า	167
บทที่ 10	การทารุณกรรมและการทอดทิ้งในผู้สูงอายุ	181
บทที่ 11	การดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในสถานบริการและในชุมชน	201
บทที่ 12	การฟื้นฟูสภาพในผู้สูงอายุ	217
บทที่ 13	การพยาบาลผู้ป่วยแบบประคับประคองและการพยาบาลผู้ป่วยในระยะท้าย	235
บทที่ 14	ผู้ดูแลผู้สูงอายุและแนวทางในการช่วยเหลือ	259
ภาคผนวก 1	คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางด้านผู้สูงอายุ	283
ภาคผนวก 2	แบบประเมินที่ใช้บ่อยสำหรับผู้สูงอายุและผู้ดูแล	285
ภาคผนวก 3	ขอบเขตและสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ	298
ดัชนี		303
ประวัติผู้เขียน		319

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของมนุษย์กับวัฒนธรรม	22
ภาพที่ 2.2 แสดงการสูงอายุและทฤษฎีความทันสมัย	25
ภาพที่ 3.1 การสื่อสารทางเดียว	37
ภาพที่ 3.2 การสื่อสารสองทาง	37
ภาพที่ 5.1 กรอบการปฏิบัติในการจัดการกับปัญหาทางเพศในผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานบริการ	76
ภาพที่ 7.1 แสดง plagues และ filamentous tangles กระจายอยู่ทั่วเนื้อสมอง	111
ภาพที่ 8.1 แสดงตำแหน่งและการเปรียบเทียบระดับความเข้มของสีบริเวณ Substantia nigra ในบุคคลทั่วไปและในผู้ป่วยพาร์กินสัน	143
ภาพที่ 8.2 แสดงความสมดุลของสาร acetylcholine และสาร dopamine ในภาวะปกติ และแสดงการลดลงของสาร dopamine ทำให้ excitatory tone มากขึ้น ส่งผลต่อการควบคุมวิถีประสาทสั่งงาน ส่งผลต่อการเคลื่อนไหวและการพูด	143
ภาพที่ 8.3 แสดงลักษณะการเดินของผู้ป่วยพาร์กินสัน	144
ภาพที่ 8.4 แสดงการออกฤทธิ์ของยาต่อการแสดงอาการของผู้ป่วย	152
ภาพที่ 8.5 แสดงตำแหน่งการรักษาโดยวิธี Deep brain stimulation (DBS)	154
ภาพที่ 8.6 แสดงการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองของผู้ป่วยพาร์กินสัน	157
ภาพที่ 10.1 แสดงรอยละของผู้กระทำทารุณกรรม (abuser)	183
ภาพที่ 10.2 แสดงประเภทของการทารุณกรรม	187
ภาพที่ 10.3 แสดงร่องรอยจากการทารุณกรรมทางร่างกาย อาการที่พบมีรอยฟกช้ำ รอยจ้ำเลือดบริเวณใบหน้า ลำคอ ต้นแขน หรือบริเวณลำตัว	188
ภาพที่ 12.1 เส้นการเดินทางของผู้ป่วยที่ต้องการการฟื้นฟูสภาพ	227
ภาพที่ 12.2 แสดงการจัดกระทำทางการพยาบาลเพื่อป้องกันภาวะหกล้มในผู้สูงอายุ ที่มีภาวะเปราะบาง	231

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงความเชื่อเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อให้อายุยืนยาว	21
ตารางที่ 6.1 สาเหตุหลักของการเสียชีวิตของประชากรโลกใน ค.ศ. 2005	85
ตารางที่ 6.2 โรค/กลุ่มโรคเรื้อรังในผู้สูงอายุ พ.ศ. 2554	86
ตารางที่ 6.3 อัตราส่วนร้อยละของเหตุผลที่ผู้สูงอายุไม่ไปรับการรักษาอย่างต่อเนื่อง พ.ศ. 2554	87
ตารางที่ 7.1 เกณฑ์การวินิจฉัยภาวะสมองเสื่อมและสมองเสื่อมชนิดอัลไซเมอร์	107
ตารางที่ 8.1 แสดงขั้นตอนการวินิจฉัยโรคพาร์กินสัน	145-146
ตารางที่ 8.2 การวินิจฉัยโรคพาร์กินสัน	150